

“NA PRKNECH SKONČÍME VŠICHNI.”

pondělí 31. října 2016 / 2. číslo, 14. ročník přehlídky

ŽNOVINY

ZPRAVODAJ KLÁŠTERECKÝCH DIVADELNÍCH ŽNÍ

AKTUÁLNÍ ABSOLUTNÍ ZÁKAZ

Po úvodní komedii zvolili organizátoři přehlídky na neděli zcela jiný žánr. Již po několikáté přijel na žně kadaňský soubor Navenek, tentokrát s dramatem slovenského autora Petera Karvaše *Absolutní zákaz*.

Ačkoli kadaňští s touto hrou zatím nebyli na žádné soutěžní přehlídce, dostali se k nám na tzv. divokou kartu. Co si budeme povídat - hraje tam náš klasáček Míra Nyklíček.

Jelikož jsme hru viděli při premiéře, věděli jsme, že zaujme a že naši diváci ocení téma i zpracování. Text, který byl napsán na konci šedesátých let, je podle mého totiž neustále aktuální a má co říci i k dnešní době.

Představitelka hlavní role Eva Žemličková byla jako Anna přesvědčivá a kdo chtěl, mohl skrz její slepotu prozívat.

Hra nabízí spoustu otázek. Jak se s nesmyslnými zákazy a příkazy vypořádáváme my sami? Je to s námi v dnešní době tak zlé, nebo budme rádi za to co teď máme?

NEMOHL JSEM SE ODTRHNOUT OD TEXTU

ROZHOVOR S REŽISÉREM PŘEDSTAVENÍ JANEM LOSENICKÝM

Honzo, kolik za měsíc přečteš knížek?

Teď hrozně málo. Já jsem rád, když přečtu jednu za měsíc, ale je to jako kdyby jich přečetl tak deset, protože já čtu na pokračování. Mým zlovykem je, že čtu spoustu knížek najednou a každý večer si hrábnu po nějaké, tu si čtu třeba tři noci, pak na ní zapomenou a další tři noci čtu jiné knížky. Nejsem rychločtenář, užívám si každý odstaveček a při tom všem, co ještě dělám, mi tak nezbyvá na čtení už tolik času. Četl bych raději mnohem víc.

*Jak jsi našel hru *Absolutní zákaz*?*

To je asi mou posedlostí kupovat si knížky v antikvariátu. Někdy i na blind, že nevím, o čem knihy jsou. Jako divadelník se tak pak přehrabávám ve fochách, ve kterých mají divadelní literaturu a texty. Vždycky toho koupím víc, pak to rozečtu a buď mě to zaujme, nebo ne. Takto jsem vybral více her, které jsme už hráli. Tohle byl přesně ten případ, kdy jsem se od textu nemohl odtrhnout. Začal jsem číst a nemohl jsem přestat. Bylo to v Brně v hotelu Slávia.

Ten text je rovnou psaný jako divadlo?

Ano. Já ho tedy slyšel i rozhlasově, ale tam mě to dost zklamalo. Bylo to tím, že postavy byly hodně monotónní, nikam se nevyvíjely. Působilo to na mě jen jako zajímavý text, který byl pouze přečtený.

Já když hrůl četl, tak už jsem si představoval, co všechno by se s tím dalo vyvádět. Představoval jsem si, že by tam byla opona, která by se víc a víc zatahovala, jak by se zazdívalo okno. Představoval jsem si spoustu technických věcí, které se ale úplně změnily, když jsme to dovymysleli před rokem, když jsme začali zkoušet. Ale to, že to ve mně už i při čtení evokovalo možnosti, že se to dá zinscenovat a udělat hrozně zajímavě scénicky a scénograficky, mě inspirovalo.

*Kdy byla hra *Absolutní zákaz* napsaná?*

V knize, která s tímto textem vyšla, je napsáno, že ji Karvaš napsal v roce 1966 a vydána byla v nakladatelství Tatran na Slovensku v roce 1969. Ale v

literatuře jsem našel, že rok 1966 tam byl proto, aby to vůbec mohlo vyjít, aby to vypadalo, že je to o něčem jiném, že autor nebyl inspirován dobou normalizace.

Historie se opakuje, vypadá to, jako byste hráli o dnešní době.

Také si myslím, že je hra aktuální. Dnes to tak máme. Vychází zákony a lidé si klepou na hlavu, co je to za zákony. Teď aktuálně třeba dopisy čínské vládě, které úplně převrací naruby naše dojmy z toho, jak bychom se měli chovat, jak bychom se jako svobodný stát chtěli cítit. Někdo za nás vydává stanoviska a teď se člověk pod to musí v hlavě buď podepsat anebo si říct - proti tomu já jsem a chci se proti tomu postavit. Ale jak se postavit?

Mně se tahle hra moc, moc, moc líbila textem i v tom, že je tam sedm postav a že téměř každá se k zákonu staví jinak. Od naprosté rebelie, po tichou rebelii, tiché tolerování, hlasité tolerování až po propagování myšlenky a servilitu. Jde tam vidět, že každý nějak dopadá, když se postaví proti totalitnímu zákonu a zároveň je tam ta naděje. Že je dobré se postavit proti, když s tím vnitřně nesouhlasím.

Jak se ti podařilo přesvědčit herce, aby s tebou šli do takové hry?

My nemáme zase tolik her, takže herci se těší na každou zkušenost. Já měl od začátku jasno v postavě Anny. Tu jsem měl už před osmi lety, kdy jsme to poprvé začali zkoušet - tehdy ještě ve slovenštině. Eva Žemličková hrála Annu a zbláznila se do ní, ta role jí bavila, takže jsem věděl, že na ni to mohu stavět.

AŽ SI KDO CHCE, ŘÍKÁ CO CHCE

Jakub Hrbek

Ó Evo, Evo, Evo - nebudu ti lhát. Byla jsi zkrátka skvělá. Dokonale jsi svým výkonem dokázala zastínit Nyklíčka (nejsi první?), a díky tobě - a především pak díky tvému závěrečnému monologu - jsem měl husinu. Věděl jsem, na co jdu. Byl jsem na premiéře. Už v dubnu se mi hra líbila, ale měl jsem dojem, že do žánru "absurdní drama" jí stále ještě něco chybí. Dneska jsem si konečně oddychl, poněvadž dneska mě hra přesvědčila, že do žánru patří, a jsem moc rád, že se absurdní drama hraje i na amatérské nealternativní scéně.

Vojta Kutilek

Tato hra vám navodila stav, že vám ještě deset minut po skončení běhal mráz po zádech. V tomto představení se mi líbilo, že slepota jako postižení znázorňovala slepotu komunismu, bylo tam hodně skrytých významů. Nemám moc rád takovéhle tragédie, raději mám komedie, ale myslím si, že na žně se to hodilo.

Daniel Beníšek

Bylo to celkem dobré, líbilo se mi to. Akorát bych nechtěl v této době žít, protože by to bylo těžké. Je mi líto té holky.

Adéla Kodytková

Líbilo se mi znázornění toho, jak lidé, kteří

normálně vidí, jsou vlastně oproti dívce, která oslepla při autonehodě, slepí. Ona ve své představivosti vidí svět daleko barevnější a pozitivnější, než ostatní.

Zároveň se mi líbil hudební podkres od Mariana Vargy, který byl nádherně propojen s kulisami, které byly jednoduché, ale zároveň se daly rychle otočit.

Měli to pěkně vyřešené.

Veronika Dlouhá

Hra byla moc pěkná. Bohužel tu dobu pamatuji, takže vzpomínky nejsou tak úplně pěkné. Což na mě místy potom působilo až depresivně, když si člověk uvědomí, co všechno se může stát, když se bojíte o rodinu, o děti.

NEMOHL JSEM SE ODTRHNOUT OD TEXTU

Pak jsem dohledával další postavy. Jsem rád, že jsem typově dobře vybral postavu Adama. Tedy pro mě dobře, protože ono je to tak, že někomu ta postava nemusí sedět, to je jasné. Ale já potřeboval takového mluvku, který pořád něco mele a potřebuje něco obhajovat a Láďa Kytka, který přišel do divadla poměrně nedávno, je prostě ten typ, který si všechno svým způsobem omele a obhájí.

Pak se nám trochu promíchaly role, protože původně měl hrát otec Pavel Volf, kterého jsme plánovali zestaršit. Jemu to nesesedlo, nám to moc nesesedlo, ale v tu dobu nikdo jiný nebyl. Pak nám vypadl představitel Andreje a my si řekli, že bychom tam mohli dát Pavla a najít nějakého staršího otce. A tak jsme hledali a našli jsme Míru Nyklíčka, respektive jsme si ho všichni vysnili, ale nevěřili jsme, že to vezme. On to vzal a tím jsme měli trojici podstatných postav, na které jsou nabalené ty ostatní.

V Navenku si mezi herci tolik nevybíráme, hrají ti, které to oslovilo, které to baví, kteří se nebojí vážnější hry. Víme, že to není úplně dokonale a budeme se to do budoucna snažit zdokonalit. Já osobně vím o velkých rezervách, které jsou v mé režijní práci. Jak nemám tolik času na četbu a čtu po stránkách, tak i ta režie vypadá, že nemám energii vést to pevnější rukou a zpracovat si herce tak, jak by se mi to líbilo. Ačkoli mi každou reprízou dochází, kde má představení rezervy a kde za to potřebujeme zabrat.

Takže se celkem těším na další práci s nimi, při které se budeme snažit postavy zpřesnit a zdokonalit. Jsem velmi rád, že jsme hráli v Klášterci, protože těm mým hercům došlo, že to není jen hra, kterou dvakrát zahrajeme doma, ale že se s ní bude jezdit a oni se budou muset postavit tváří tvář lidem, kteří je nebudou vnímat jako rodinu, ale jako někoho, kdo musí odvést výkon. A i já si to uvědomil. Ověřil jsem si na dnešní diskuzi s diváky, že hra má potenciál, že to není jen prachbídná konverzačka, která nemá co říct k dnešní době, takže Absolutní zákaz má cenu hrát a má cenu ho zlepšit.

Hodně diváků iritovala vybraná a místy příliš hlasitá hudba. Zajímavé je, že to byla soudobá muzika.

Jedná se o slovenskou kapelu Collegium Musicum. Její deska Konvergence vyšla v roce 1971 a tenhle industriální styl tenkrát letěl. Ano, někoho může iritovat,

ale my jsme chtěli, aby vyvolávala v divácích nepříjemné pocity.

Ale pravděpodobně ve spojení s tou hlasitostí to mohlo být tak nepříjemné, že to úplně odvede pozornost od naší původní myšlenky. Takže se nad tím ještě zamyslíme a buď zkusíme zvolit jinou píseň z desky, ne tak kakofonickou, nebo ji trochu utlumíme, protože asi je pravda, že když se to dá nahlas, tak to trhá uši a je to velmi nepříjemné.

Co se týká scény, vy máte nějakého známého v továrně na polystyren?

Ty si pamatuješ scénu z Pařížského kata, vid? Jedná se o tvrzený polystyren. Moc nám vyhovuje, protože je skladný, když ho převážíme i skládáme, protože ho umíme dát do Tetrisu.

Chystáš něco nového?

Mám toho v hlavě hodně, ale sám sobě jsem si naordinoval, že si dám chvilku pauzu, protože vím, jak to teď flákám. A to mě nebaví, když vím, že věci nejsou dotažené. Jednu věc ale prozradím, protože když to takhle veřejně řeknu, tak mě to třeba namotivuje k tomu vydat tu energii. Chtěl bych udělat hru o Adině Mandlové. Existuje sice scénář o jejím životě, ale je to příliš biografická záležitost. To by mě nebavilo, protože nechci dělat její životopis. Vybral bych si jen kapitolu z jejího života, která mě zaujala, a obohatil bych ji o to, co mám o Adině načteno z literatury.

Jak jsi spokojený s dnešním představením?

Dnes to tu všichni zahráli, pro mě překvapivě, s nějakou větší vnitřní energií, s větším vnitřním přesvědčením. Nevím, jestli je to tím, že si uvědomili, že jsou tady diváci, pro které to musí trochu víc prožít, než doma pro svoje kamarády. Tak to se mi líbilo.

Mrzí mě, že nám vypadla jedna z nosných scének se zvonekem. Je to sice pár vět, ale téma celé hry je tam shrnuté v pár větách. To pak zamrzí, když nezazní to, co zazníť má. To je jediné, co dnes zahaprovalo. Byly tam i nějaké přefeky, ale to se všechno dá vyplivovat. Dnes to byla jedna z nejlepších repríz, nejlépe odehraných.

ŽŇOVINY PRO VÁS PŘIPRAVUJÍ:

**ZDENIČKA A MÍRA NYKLÍČKOVÍ
ŠTĚPÁN MALAST, JAN VALTA**

JAKUB HRBEK

DS KLAS

WWW.SDRUZENIKLAS.CZ

AŽ SI KDO CHCE, ŘÍKÁ CO CHCE

Květa Klicmanová

Dnešní představení bylo pro mě výjimečné, protože jsem neočekávala tak vážné téma a tak závažný námět. Bylo to skutečně všeobsahující po stránce lidských vlastností, lidského vidění a nevidění. Jak nevidění očima, tak nevidění duší. Nevidění problémů, nevidění těch nejzákladnějších lidských potřeb - svobody, volnosti, možnosti vyjádřit se jak k sobě, tak i na veřejnosti. To mi silně připomínalo dřívější dobu, i dřívější režimy v minulosti, kdy lidé byli nuceni se ponížovat a neměli možnost dát prostor svým názorům. Ale tu možnost by třeba i našli, kdyby hledali, kdyby chtěli něco změnit, kdyby chtěli bojovat. Moc se mi to dnes líbilo, herci byli výborní.

Tereza Beníšková

My jsme představení viděli v Kadani, oslovilo nás, takže jsme tu dnes byli znovu i s dětmi a líbilo se mi to snad ještě více než v Kadani. Uvědomuji si hrůznost režimu, který byl dřívě, a jsem ráda, že teď je to jinak.

Petr Beníšek

Já souhlasím s tím, co říkála manželka. Taky

se mi to líbilo a taky jsem to viděl v Kadani.

Co mě potěšilo na tom dnešním večeru ještě víc je, že Štěpán už zase uvádí představení.

Jana Šturmová

Dnešní představení bylo smutné, ale bohužel reálné, protože státní aparát, když má moc a lidé se chovají jako ovce, tak se to lehce může stát. Ale je dobře, že se takové hry hrají, abychom si to uvědomili. Abychom se my lidé nechovali jako ovce, aby k tomu nikdy nedocházelo a aby nebyly takové vyhlášky jako v této hře.

Lenka Jandlová

Po přečtení programu jsem hru vzala na milost. Akorát jsem neměla dobrý pocit z obsazení té paní, co hrála matku, u které mi vadilo neustálé nasazení, které bylo v jedné hlasové rovině, což bylo protivné. Hrozně se mi líbil výkon malíře, který mi přišel hodně dobrý, a nevidomá slečna byla také velmi dobrá. Z představení jsem ale odešla, protože se mi dusila maminka. Asi není dobré používat při divadle opravdu zapálené cigarety, pro lidi, kteří mají astma je to docela blbě. Já sama se taky dusím z toho kouře, který se na divadle snaží někdo používat. Sice je to hezké, ale často docela zbytečné, protože nádech té scény stačí sám o sobě. A tohle je pro mě na pozvání. Tak to tam, prosím, napiš.

ZÍTRA UVIDÍTE

DS Klas

Balada o pružné kulce

Hra podle hororové povídky Stephena Kinga, pojednává o síle lidské představivosti a lenosti. O síle výmluv a alibismu. O síle, která dokáže člověka dohnat až k činům, které by si předtím ani nedokázal představit.

Vozichet

V jednom lese, v jednom domku

Pásmo klasických pohádek v moderním pojetí, v nichž nějakým způsobem hapruje rodičovský element, a pomocí chytrých apokryfů varuje potenciální rodiče, aby si dobře rozmysleli, jestli děti opravdu chtějí.

**ZUŠ Ostrov nad Ohří
Útěk**

Příběh Saši Tichého z páté třídy a šestnáctiletého Fanga, chlapců velmi rozdílných povah a rozdílného zeměpisí, které náhoda, zvláštní životní situace a také trochu strach a pocit osamění svedou dohromady.